

Redakcja: tel. 1222, 1022, Admini-
stracja: tel. 1224, ul. Świrki (daw-
niej Kaliska) Nr. 2.
Redaktor i jego zastępca przyjmują
od czytelników listy do 2 po południu.
WARUNKI PRENUMERATY:
PRENUMERATA miesięczna z odbie-
raniem numerów w administracji. Cena
3 zł. 50 gr. Odbiorcami do domów w gr.
Os. data 1 stycznia 1938 r. prenume-
rata miesięczna i pocztowa. Cena
wyłącznie 4,50 zł. Odbiorcami do 1.1.
kwarta (grzy) odbierają listy.
Prenumerata zagraniczna 4 zł. 50 gr.
Artykuły wydrukowane bez ograniczenia ho-
nowaniem wydane są za bezpłatnie.
Redakcja nie odpowiada za treść list i od-
powiedzi, redagując je.

Łódź

rok XIV Nr. 285

Łódź środa 12 października 1938 r.

CENY OGŁOSZENI:

Przed tekstem 1,5 lina strona 50 gr
za w. m-m 1 lin. str: 5 lam: w tekście
50 gr., nekrologi 60 gr., swyż. 15 gr
strona 10 lamów, drobne 12 gr: za wy-
raz, dla poszukujących pracy 10 gr.
najmniejsze ogłoszenie 1,50 gr., dla
besrobot. 1 zł. Ogłoszenia dwukolorowe
o 50 proc. drożej, ogłoszenia sagranice
na 1 trójkolorowe o 100 proc. drożej.
Ogłoszenia adwokatów ryczałtem 25 zł
Ceny ogłoszeń niedzielnych są o 25 pro-
cent droższe.
Za 1 w. m-m. w 1 linie szer. 78 mm.
(strona 1 linowa), w wydaniu przep-
ojnym zł. 1,-- Za serwin druku
i treść ogłoszeń administracja
nie odpowiada, P. K. O. Nr. 622,890
Opłata pocztowa naliczona gotówką.

Marszałek Śmigły-Rydz jutro przybędzie na Śląsk Zaolzański.

Dziś wre praca nad udekorowaniem miasta

CIESZYN, 12. 10. (PAT) — Delegat wojewody śląskiego przy dowództwie samodzielną grupę operacyjną „Śląsk”, wice wojewoda Malhomme, wydat dziś odezwę następującej treści:
Do ludności Śląska za Olzą.
Rodacy! Przypada mi dziś w udziale zaszczyt oznajmić Wam, że nasz ukończony Wódz, Marszałek Polski Edward Śmigły-Rydz, zawita do nas w środę 12-go października 1938 r. o godz. 9-jej rano, by odwiedzić tę prastarą ziemię piastowską, która swoje połączenie z Macierzą tak bar-
dzo Mu zawdzięcza. Niechaj dzień ten będzie dla nas świętem zespolenia się ludu śląskiego za Olzą z Naczelnym Wodzem i armią Rzeczypospolitej.

rażkowe przygotowania do godnego powitania Naczelnego Wodza tej armii, która przyniosła wyzwolenie. Pomimo ulewnej deszczu, jaki spadł wieczorem, na ulice Cieszyna wyległy tłumy mieszkańców, pragnących dowiedzieć się bliższych szczegółów pobytu Marszałka. Na dworcu kolejowym i na ulicach, którymi przejeżdżać będzie Marszałek, wre praca nad udeko-

waniem miasta. Na moście, przez który tak niedawno jeszcze przebiegała granica, buduje się wspaniałą bramę triumfalną. Na ulicy Marszałka Piłsudskiego w Cieszynie Zachodnim ustawiono trybunę, która w ciągu nocy została przybrana sztandarami i emblematami narodowymi. Z trybuny tej Marszałek przyjmie dziś defiladę.

Ruch tramwajowy między Boguminem a Morawską Ostrawą nie uległ przerwie.

CIESZYN, 12. 10. — Pogłoski, jakoby Morawska Ostrawa została zajęta przez Niemców, są nieprawdziwe. Ruch kolejki elektrycznej między Morawską Ostrawą a Boguminem odbywa się bez przeszkód. Kolejka kursuje również z Bogumina do Frysztatu. Ruch kolejowy jest utrzymany na linii Bogumin — Zebrydowice.
Na teren, zajęty przez wojska polskie, przybywa wielu ludzi samochodami i rowerami, przeważnie w celach spekulacyjnych. Towary jednak podrożały, tak że są one tańsze na terenie dawnym polskim.
Niemcy ustalili kurs korony w stosunku do marki na 4.50 koron za markę, podczas gdy, jak wiadomo, kurs korony w stosunku do złotego został ustalony na 8 koron za złotego.

stępujące pisma: Knox, „News Chronicle” z Londynu, Packard w „United Press” z Nowego Jorku, Porter w „Associated Press” z Londynu, Denoyer w „Petit Parisien” z Paryża, Munck w „Berlingske Tidende” z Kopenhagi, Hawra w „Washington Post” i Wason w „Transradio” z Nowego Jorku.
Dziennikarze zwiedzili huty i piece w Witkowicach, obecnie mają zapoznać się z okragami: cieszyńskim i opolskim.

Wzbogacisz się
kupując los
W KOLEKTURZE „ZACHĘTA”
ŁÓDŹ Piotrkowska 54
(róg Narutowicza)
Główna wygrana
MILION

ZMNIĘSZONA SIĘ LINIA KOLEJOWYCH.

PRAGA, 12. 10. — Oficjalnie donoszą, że skutkiem zajęcia przez Niemców części terytorium czeskiego, sieć linii kolejowych tego kraju, wynosząca przed tym 13 560 km, zmniejszyła się o 3525 km, czyli o 26 procent. Do tego jeszcze należy dodać ubytek, spowodowany przez zajęcie terytoriów przez Polskę i Węgry.

DZIENNIKARZE ZAGRANICZNI w Morawskiej Ostrawie.

MORAWSKA OSTRAWA, 12. 10. — Ostatnio przybyła samolotem do Morawskiej Ostrawy na Śląsku grupa zagranicznych dziennikarzy, celem zbadania stosunków w pasie granicznym i okragach, zajmowanych przez Polskę i Niemcy. Przybyli dziennikarze reprezentują na-

Czy jesteś członkiem L.O.P.P.?

Emigracja polska w Lille uczciła powrót Zaolzia do Polski.

LILLE, 12. 10. — Emigracja polska dziękczynnym nabożeństwem uczciła przyłączenie Śląska Zaolzańskiego do Polski.
Liczne delegacje z dwóch departamentów Nord i Pas de Calais przybyły do kościoła św. Szczepana w Lille aby w kaplicy polskiej wysłuchać Mszy św. i kazania.
Kilkadziesiąt sztandarów należących do różnych związków z prowincji i Lille ot-

czyło półkołem ołtarza, a przed nim na honorowym miejscu siedział konsul Marcinkowski z małżonką.
Uroczystą Mszę św. odprawił ks. proboszcz Jagła, wygłaszając zarazem podniosłe w swej treści kazanie.
Uroczystość przyłączenia Śląska Zaolzańskiego do Polski zakończono odśpiewaniem „Boże coś Polskę”.

Bojownik wolności.

Serdeczne powitanie posła dr. Wolfa, niestrudzonego bojownika o powrót do Polski Śląska Cieszyńskiego, dziś starosty frysztackiego przez rodaków z Frysztatu.

Sfałszowanymi paszportami POSŁUGUJĄ SIĘ ŻYDOWSCY EMIGRACI

STAMBUL, 12. 10. — W związku ze wzmożonym napływem żydów austriackich do Stambułu, miejscowe władze bezpieczeństwa przeprowadziły śledztwo i ustaliły, iż wielu z nich przybywało ze sfałszo-

wanymi w Wiedniu paszportami. Paszporty te nabywano za cenę 1.200 funtów tureckich. Dokonano licznych aresztowań wśród nowoprzybyłych z Austrii żydów.

Druża ofiara niesamowitego trójkąta powraca do zdrowia.

ŁÓDŹ, 12. 10. — Jak się informowaliśmy w szpitalu św. Józefa przebywająca tam 20-letnia Helena Włodarczykowa, żona głośnego bandyty, ofiara strażów Elzy Streichówny w czasie krwawego zajścia przy ul. Wólczańskiej 256, powraca powo-

li do zdrowia. Już w chwili obecnej można twierdzić, że nie zagraża jej życiu niebezpieczeństwo.
Uratowanie Włodarczykowej posiada ogromne znaczenie dla rezultatów toczącego się nadal śledztwa, bowiem będzie ona zasadniczym świadkiem którego zeznania ewentualnie rzucą nowe światło na istniejący pomiędzy trzema kobietami konflikt, który doprowadził do krwawego wypadku.
Sprawczyń strażów, na skutek których zmarła Zofia Rybicka, 23-letnia Elza Streichówna przebywa w więzieniu śledczym.

Dolar 5.29 1/2

Bank Polski notował dziś rano dolary po 5.29 i pół, funty szterlingi po 25.26, franki szwajcarskie 120.75, franki francuskie 14.14, liry włoskie po 19.60.

Z walnego zjazdu Związku Rezerwistów.

W Katowicach odbył się walny zjazd Zw. Rezerwistów przy udziale prezesa Zarządu Głównego ministra Kościalkowskiego. Z okazji walnego zjazdu odbyła się uroczystość wręczenia nowych sztandarów organizacyjnych niektórym kołom Związku Rezerwistów. Na zdjęciu — minister Kościalkowski wręcza sztandar Związku Rezerwistów grupie grodzkiej Zw. Rezerwistów z Sosnowca.

Z walnego zjazdu Związku Rezerwistów.

KING **DAWNO NIEWIDZIANA** najgenialniejsza artystka współczesna fascynujący ten film jest największą re-
„PALACE” walcją świata ze względu na genialną kreację PAULI WESSELY, jak również z uwagi na nowy zupełnie i niezwykle aktualny temat:
DZIŚ REWELACYJNA PREMIERA! Reżyseria słynnego Gezy von Bolvary **MIŁOŚĆ DLA KOCHANKA CZY MIŁOŚĆ DLA OJCA FAŁSZYWA CZY PRAWDZIWA MEDYCyna?** W głównych rolach występują: **PAULA WESSELY** w najnowszej i najoryginalniejszej kreacji w filmie p. t. **CÓRKA ZNACHORA** **Atilla Hörbiger i Peter Petersen**

HISTORIA CZARNYCH GABINETÓW. Ciekawość królewska zapoczątkowała tajną kontrolę listów.

Optymiści utrzymują, iż tajemnica listów jest ściśle przestrzegana we wszystkich krajach, gdzie obywatel posiada przynajmniej minimum uprawnień politycznych. Ale pesymiści, zwłaszcza ci z ich liczby, którzy dobrze znają historię, twierdzą z całą stanowczością, że kontrola listów istnieje wieków, bo od chwili, gdy zaczęto listy wysyłać.

Gdy przesyła listów zajęła się poczta, kontrola była bardzo ułatwiona; ale i przed nią dawano sobie doskonale radę, bo przepisywano kurierów, którzy listy przewozi. Jak zaś ta sprawa wyglądała formalnie, możemy wnioskować z edyktu Ludwika XI; nosi on datę 19 czerwca 1464 r. ogłaszając fakt zaprowadzenia we Francji cenzury, mówi jednocześnie o możliwościach ogwałcenia tajemnicy listowej, w wypadku, kiedy w interesie króla sprawdzić trzeba treść jakiegoś listu.

Za panowania Ludwika XV, a nawet wcześniej, bo i za regencji, podczas małoletności króla, przejmowano cudze listy w pogoni za skandalami natury towarzyskiej. Treść takich listów stanowiła ulubioną rozrywkę regenta,

nawet i Ludwik XV, który nierzadko nie bawili, jak wykrywaniem cudzych miłostek. Nic też dziwnego, że za monarchy „czarny gabinet”, który do dziś opierał swe istnienie tylko na doradczych zasiłkach, został oparty na trwałych podstawach finansowych.

Skladał się ten gabinet z 4 do 6 stanowisk dojrzałych urzędników. Otrzymywali oni całą korespondencję osób podejrzanych, zrywali bardzo zrecznie woskowe pieczęcie z kopert; a dla osób, które stały pod kontrolą, zamawiano nawet ich pieczęcie, aby móc zalepić listy bez budzenia podejrzeń adresata. Tekst listu szybko przeglądano, kopiowano ważniejsze miejsca, pieczętowano z powrotem i wysyłano. Jak dalece kontrolerzy listów nie liczyli się z żadnymi względami, świadczy fakt, że nawet matka regenta skarżyła się na otwieranie listów i utrzymywała, że dzieje się to z woli jej syna.

Otwierano nawet pakiety, wysyłane przez ministrów. Kiedyś np. otwarto pakiet Choiseula, ministra spraw zagranicznych, który wysłał swej przyjaciółce do Wiednia pantofelki. Wszystkie kopie listów intendent pocztowy nosił osobiście królowi, którego niezwykle bawiła „chronique scandaleuse”.

Za Konwentu — gwałcił tajemnicę listową różne władze: policja, administracja, a nawet komitety rewolucyjne, które nie cofały się przed konfiskowaniem cenniejszych przesyłek. Dopiero pod koniec rewolucji rozległy się protesty, że do kontrolowania listów biorą się niekiedy ludzie, nie umiejący czytać ani pisać. Gdy w roku 1795 rządy objął Dyrektoriat, „czarny gabinet” został przywrócony, miał zaś za zadanie kontrolować korespondencję z zagranicy i obcych poselstw. Napoleon zastał „czarny gabinet” dobrze już zorganizowany. Specjaliści umieli odczytywać nawet listy szyfrowane. Stanowiska w „gabiniecie” przechodziły zazwyczaj z ojca na syna, co dla samej pracy było bardzo korzystne.

Nieraz przyszłych urzędników wysyłano zagranicę, chodziło bowiem o to, aby

poznali wszelkie subtelności danego języka (chodziło głównie o angielski). Toteż takie biuro kosztowało cesarza 600 tysięcy franków, ale wszyscy otrzymywali wysokie płace. A ponieważ chodziło o zachowanie największej dyskrecji, więc poza właściwą służbą, każdy z nich miał jakiś przydział fikcyjny. Za Napoleona „gabinet” podlegał pocztom.

Po upadku Napoleona „gabinet” działał nadal; liczba urzędników urosła nawet do 22. Ale nadzór nad korespondencją dyplomatyczną powierzono prefekturze policji, skutkiem czego przez wiele lat istniały we Francji równocześnie dwa „czarne gabinety”. Szczególnie starannie przeglądano pocztę ambasady angielskiej. Do otwierania listów używano wrzątku, parę, naciśnięto koperty, stosowano chemikalia, dla odczytania tekstów ukrytych i t.p. Nieraz pracowano całą noc, chodziło bowiem o to, by nie zatrzymywać zbyt długo poczty. Oczywiście, tego rodzaju kontrola była możliwa jedynie dzięki przekupieniu kuriera lub też kogoś z personelu ambasady.

Oficjalnie skasowany w roku 1884 „gabinet” trwał i za drugiego cesarstwa.

**PODSŁUCHANE
NIE DOSŁYSZAŁ.**

— Czy nie uważa pan, że moja żona śpiewa czarująco?

— Przepraszam, co pan powiada?

— Pytam, jak się panu podoba piękny głos mojej małżonki?

— Pan wybaczy, ale ta baba tak się wydziera, że i tym razem nie dosłyszałem, co pan do mnie mówi...

PRACA FIZYCZNA.

Hrabia Pętka źle się czuje. Wezwał więc lekarza, który go zbadał i powiedział:

— Nie skonstatowałem nic poważnego, ale poradziłbym panu hrabiemu zająć się jakąś pracą fizyczną...

— No, dobrze, ale cóż ja mam robić?

Lekarz pomyślał chwilę i odparł:

— Na przykład możeby pan hrabia sam robił sobie dziennie 10 papierosów?...

**Fikcja bogactwa.
Gdy umierają słynni ludzie...**

Wszyscy wiedzą, że zdolni powieściopisarze i artyści zarabiają ogromne sumy. Tym dziwniejsze się więc wydaje, że po śmierci okazuje się, że majątek ich jest tylko fikcją.

Oto np. majątek Edgar Wallace, słynny z nadzwyczajnej łatwości tworzenia, a że książki jego cieszyły się dużym popytem, więc ogólnie spodziewano się, że po zostawieniu on po sobie wielki majątek. Tymczasem jak się okazało po jego śmierci, całe jego spadkiem, jaki pozostawił po sobie, były... długie.

Aleksander Dumas mimo ogromnych zarobków często chodził bez grosza.

Byli jednak i autorowie, którzy pozostawili po sobie duże majątki, a niekiedy i całe fortuny. Na pierwszym miejscu wliczyć trzeba Rudyarda Kiplinga. Spadek po Kiplingu powstał wyłącznie z dochodów, jakie mu przynosiły jego pisma. Wynosi on fantastyczną sumę 75.000 funtów szterlingów (około 20 milionów złotych). Jest to suma tak znaczna, że rekord Kiplinga przez długie lata nie zostanie na pewno pobity. Cieszący się swego czasu wielką sławą Hall Caine pozostawił po sobie „tylko” 250.000 f. szter. Z innych pisarzy angielskich Karol Dickens zostawił 93.000 f. szter. a John Galsworthy 880.000 f. szter.

ODWRÓT.

Młodzi żołnierze czescy, dla których nie starczyło miejsca w pociągu, udali się ze Śląska Opawskiego (Jägerndorf) pieszo w drogę powrotną. Z min ich przebija zadowolenie, że wreszcie wracają do domu.

**Idealny lokaj
— powiolenie mieć wszystko.**

Lokaj angielski to, jak wiadomo, idealny służący. To zresztą jeden z elementów życia angielskiego. „Mieć dobrego lokaja i... umrzeć” — powiedział pewien stary lord. Taki lokaj (butler) ma za sobą poważne wykształcenie.

W Londynie istnieje szkoła prowadzona przez niejakiego Bretsona i kształcąca przyszłego lokaja we wszystkich jego umiejętnościach. Kandydat na idealnego „butlera” musi przed otrzymaniem świadectwa odegrać w szkole cały dzień służby.

Uczą go, że rano jego pan musi po otworzeniu oczu ujrzeć dwie rzeczy: uśmiech swego służącego i filiżankę gorącej herbaty. Uczą go dalej, jak pomagać panu przy wstawianiu, jak przygotować kąpiel, by nie była zimna i piwo, by nie było ciepłe, jak nakrywać do stołu, jak do tego stołu podawać.

Idealny służący powinien nie tylko znać

obce języki, nie tylko czytać gazety i być uświadomiony o tym, co się dzieje w świecie, nie tylko umieć taktownie klamać (np. odpowiadając przez telefon), ale musi np. znać doskonale anatomię. POCO?

Oto mistrz Bretson uczy kandydatów na lokajów, jak jest zbudowane... kurczę. Inaczej „butler” nie potrafiłby umiejętnie rozkładać kurczęcia przed podaniem go na stół swego pana.

Po kapitulacji

Czeski żołnierz ze zdemobilizowanego rocznika wraca z żoną do domu.

Japończycy wylawiają chińskie miny.

Japońscy saperzy podczas wylawiania chińskich min podwodnych na rzece Jangtse-kiang.

ADAM CZEKALSKI

**ŁZA
proroka**

Powieść 33

Redaktor naczelny: Franciszek Probst,

Odbito w drukarni Jana Stypulkowskiego w Łodzi, Zwirki 2

Wydawca: Jan Stypulkowski. Za redakcję odpowiada Roman Furmański

ŚWIAT NA KLISZY FOTOGRAFICZNEJ.

Małenkie dzieci sercem i kwiatami witały wojska polskie, wkraczające do Bogumina

Sztandar włoskiego Legionu w Hiszpanii

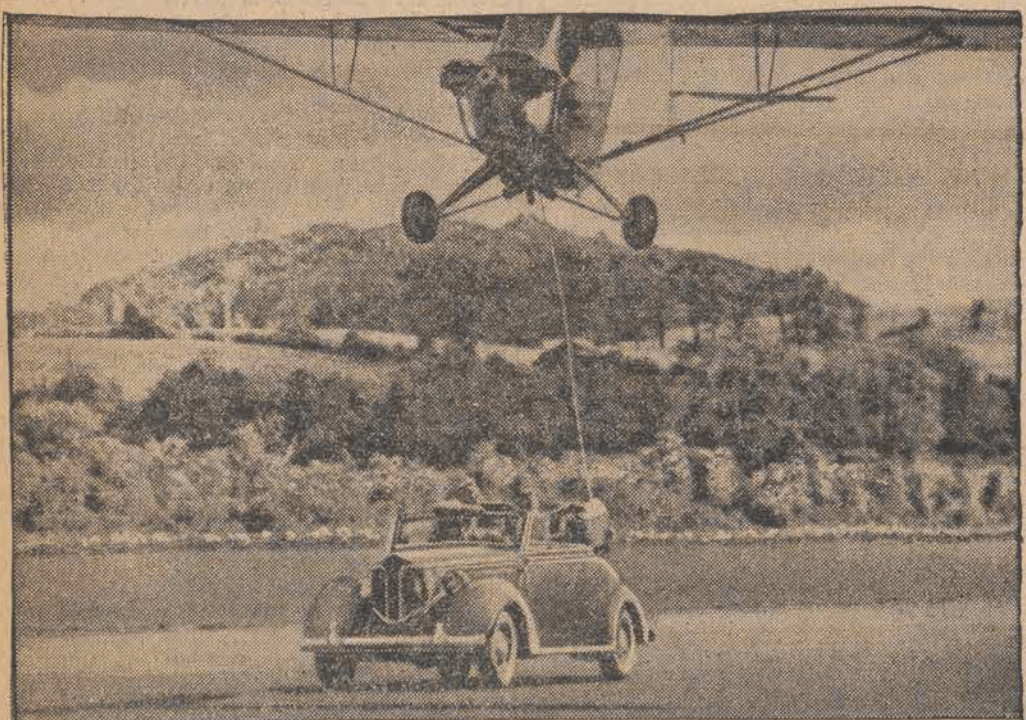
Na lotnisku w Logrono generał Franco (na lewo) udekorował sztandar włoskiego legionu, walczącego w Hiszpanii.

ZAPORY BALONOWE NAD LONDYNYM.

Po raz pierwszy przeprowadzono w Londynie i okolicy ćwiczenia z zaporami balonowymi, które mają uchronić miasto przed nalotami nieprzyjacielskimi. Z balonów zwisają stalowe druty, które owijają się dookoła śmigła samolotu i powodują jego katastrofę.

ŻYWNOSĆ DLA LOTNIKÓW.

Podczas próby pobicia długotrwałości lotu na awionetkach turystycznych, amerykańscy lotnicy Murill Phönix i Harold Allen pobierali żywność i benzynę z samochodu, pędzącego z szybkością 120 km na godzinę.

Zaszczytne odznaczenie min. spraw zagranicznych Becka.

Wczoraj Prezydent R. P. w obecności Marszałka Śmigłego-Rydza i Rządu w pełnym składzie z premierem gen. Składkowskim na czele, wręczył ministrowi Beckowi insygnia orderu Orła Białego, podkreślając, że czyni to ze szczególną radością, w dowód uznania dla ministra, który dobrze zasłużył się Rzeczypospolitej. Na zdjęciu moment wręczenia przez Pana Prezydenta R. P. insygniów orderu Orła Białego panu ministrowi Beckowi.

Odsłonięcie murów obronnych dawnej Warszawy.

Marszałek Śmigły-Rydz dokonał w obecności członków Rządu i przedstawicieli miasta aktu odsłonięcia średniowiecznych murów obronnych dawnej Warszawy w dzielnicy Starego Miasta. Zostały odsłonięte te dwie linie średniowiecznych murów obronnych, most gotycki, oraz zwały baszt. Dzielnica staromiejska Warszawy, odzyskując cenny zabytek swej przeszłości, pozyskała równocześnie bogaty rezerwat zieleni i powietrza. Mury te, jak powiedział prezydent Starzyński, są symbolem gotowości obrony przed wrogiem, i w chwili obecnej, jako symbol, mają swą specjalną wymowę. Na zdjęciu—Marszałek Śmigły-Rydz wraz z dostojnikami państwowymi na wysuniętym forcie średniowiecznych murów obronnych Warszawy.

Nocne powitanie wojsk niemieckich.

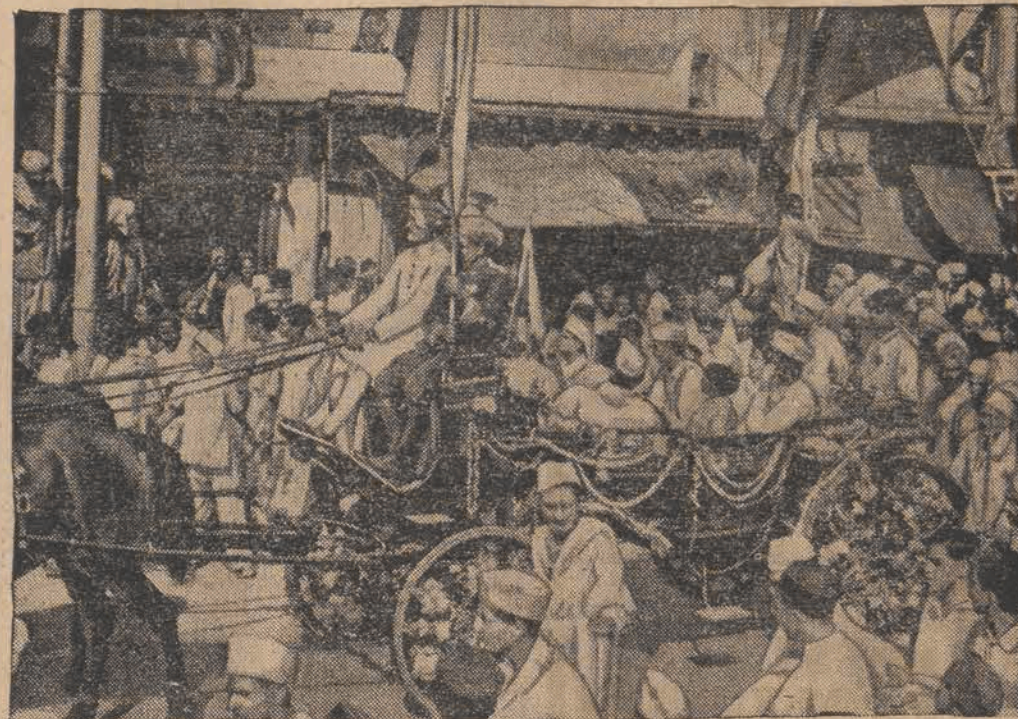

Stolica niemieckich Sudetów Reichenberg (Liberec) pomimo późnej nocy witała z entuzjazmem wkraczające wojska Rzeszy.

Most im. Marszałka Józefa Piłsudskiego pod Frysztatem.

Uroczysty pochód indyjskich niepodległościowców.

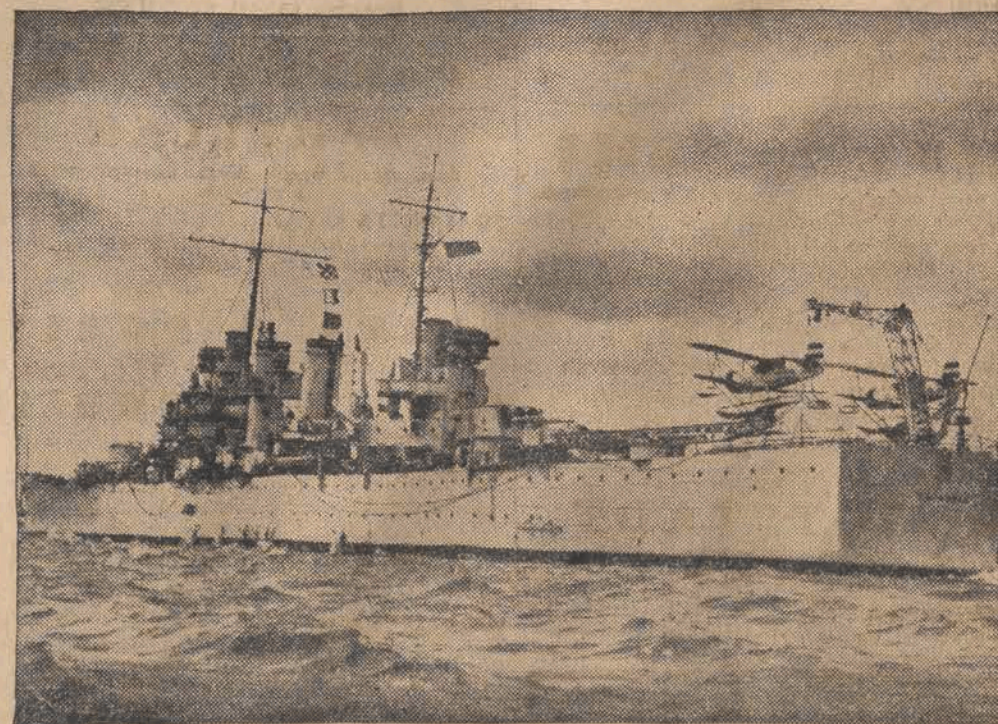
Podczas otwartego niedawno ogólnoindyjskiego kongresu w Delhi niepodległościowcy spod znaku Gandhiego urządzili pochód przez ulice miasta. W powozie jedzie Achariya Narendra Dev.

Spizarnia kanadyjskich Indian.

W rzekach północnej Kanady roi się od ryb. Toteż ludność w czasie krótkiego lata przygotowuje zapasy na zimę. Na zdjęciu: widzimy setki suszonych na wietrze i słońcu łososi.

Wizyta amerykańskiego Krążownika w Anglii.

„Savannah” — jeden z najnowocześniejszych krążowników amerykańskich przybył z wizytą do angielskiego portu Portsmouth